

Wojewódzka Stacja
Sanitarno-Epidemiologiczna
w Poznaniu

Wypoczynek dzieci i młodzieży

Poznań 2021

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 195) do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne między innymi w ośrodkach wypoczynku.

Właściwy terenowo Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny sprawuje nadzór w zakresie zapewnienia odpowiednich warunków zdrowotnych i higieniczno - sanitarnych w miejscu wypoczynku zgodnie z obowiązującymi przepisami. Pracownicy powiatowych stacji sanitarno - epidemiologicznych przeprowadzają kontrole turnusów figurujących w elektronicznej bazie wypoczynku (<http://wypoczynek.men.gov.pl>) w trakcie ich trwania.

Aby było bezpiecznie...

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie wypoczynku dzieci i młodzieży (Dz. U. z 2016r. poz.452) zobowiązuje kierownika wypoczynku m.in. do nadzoru i przestrzegania bezpiecznych i higienicznych warunków wypoczynku, dlatego...

TEREN

-
- Teren placówki powinien być ogrodzony, mieć równą, utwardzoną nawierzchnię.
  - Otwory kanalizacyjne, studzienki i inne zagłębienia w terenie należy zakryć pokrywami lub zabezpieczyć w inny trwały sposób.
  - Szlaki komunikacyjne wychodzące poza placówkę należy zabezpieczyć, np. barierkami.
  - Piaskownice należy zabezpieczyć przed zanieczyszczeniem odpadami zwierzęcymi, piasek powinien być wymieniony przed rozpoczęciem wypoczynku i w trakcie sezonu w zależności od potrzeb.
  - Należy przewidzieć miejsca na pojemniki służące do czasowego gromadzenia odpadów stałych w odległości co najmniej 10 m od okien i drzwi budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi oraz 3 m od granicy z sąsiednią działką, za wyjątkiem sytuacji gdy stykają się z podobnymi urządzeniami na działce sąsiedniej.

BUDYNEK

- Zaopatrzony w bieżącą ciepłą i zimną wodę.
- Zapewnione odprowadzanie ścieków.
- W przypadku osób niepełnosprawnych w budynku należy zainstalować urządzenia techniczne, które zapewnią tym osobom dostęp na kondygnacje użytkowe.
- Poręcze należy zabezpieczyć przed ewentualnym zsuwaniem się po nich, otwarte przestrzenie między biegami schodów należy zabezpieczyć siatką lub w inny skuteczny sposób.
- Stopnie schodów powinny być równe i nieśliskie.
- Sufity, ściany, podłogi, posadzki a także stolarka okienna i drzwiowa powinna być w dobrym stanie technicznym.

MIKROKLIMAT

- We wszystkich pomieszczeniach budynku powinna być przewidziana skutecznie działająca wentylacja grawitacyjna lub mechaniczna.
- Okna w celu okresowego wietrzenia powinny mieć konstrukcję umożliwiającą otwieranie co najmniej 50% ich powierzchni w danym pomieszczeniu.
- W pomieszczeniach, w których odbywają się zajęcia należy zapewnić temperaturę co najmniej 18°C, a w pozostałych zgodnie z tabelą:

Temperatury obliczeniowe	Przeznaczenie lub sposób wykorzystywania pomieszczeń	Przykłady pomieszczeń
+16°C	Pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi bez okryć zewnętrznych, znajdujących się w ruchu	sale gimnastyczne
+20°C	Pomieszczenia przeznaczone na stały pobyt ludzi bez okryć zewnętrznych, nie wykonujących w sposób ciągły pracy fizycznej	pokoje mieszkalne
+24°C	Pomieszczenia przeznaczone: <ul style="list-style-type: none"> - do rozbierania, - na pobyt ludzi bez odzieży	rozbieralnie, natryskownie, sale niemowląt i sale dziecięce w żłobkach

POMIESZCZENIA MIESZKALNE

- Należy zapewnić prawidłowy stan techniczny mebli i sprzętu oraz czyste, niezniszczone koce i pościel.
- W pomieszczeniach mieszkalnych należy zachować odstęp między łózkami nie mniejszy niż 30cm.
- Zaleca się wydzielenie pokoju chorych.

POMIESZCZENIA HIGIENICZNO - SANITARNE

- Należy zachować standardy dostępności do urządzeń sanitarnych:
  - jedna miska ustępowa i jeden pisuar na 20 chłopców,
  - jedna miska ustępowa na 10 dziewcząt,
  - jedna umywalka na 5 osób,
  - jedno urządzenie natryskowe dla 15 osób.
- W ustępach z oknem i jedną kabiną należy zapewnić wentylację grawitacyjną lub mechaniczną, a w innych - mechaniczną włączaną automatycznie i spełniającą po wyłączeniu funkcję wentylacji grawitacyjnej. Na kondygnacjach dostępnych dla osób niepełnosprawnych, co najmniej jedno z pomieszczeń higieniczno-sanitarnych powinno być przystosowane do użytku tych osób.
- Urządzenia sanitarne powinny znajdować się w stanie pełnej sprawności technicznej i być utrzymane w stałej czystości oraz powinny być wyposażone w mydło w płynie i ręczniki jednorazowe lub suszarki elektryczne do rąk.
- Należy zapewnić możliwość mycia rąk w ciepłej wodzie.
- Ściany pomieszczeń powinny być pokryte materiałami zmywalnymi, odpornymi na działanie wilgoci, posadzki powinny być zmywalne, nienasiąkliwe i nieśliskie.

WARUNKI DO UPRAWIANIA SPORTU I REKREACJI

- Urządzenia i sprzęt sportowy należy utrzymywać w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Wyposażenie należy nabywać wraz z atestami i certyfikatami.
- Nawierzchnia boisk i placów rekreacyjnych powinna być utrzymana w dobrym stanie technicznym.

- Bramki i kosze do gry oraz inne urządzenia powinny być umocowane na stałe do podłoża.
- W salach i na boiskach oraz w miejscach wyznaczonych do uprawiania ćwiczeń fizycznych, gier i zabaw należy umieścić tablice informacyjne określające zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego.

SYSTEM PIERWSZEJ POMOCY

- Apteczki znajdujące się w pomieszczeniach należy wyposażać w podstawowe środki opatrunkowe oraz instrukcje udzielania pierwszej pomocy.

PALENIE TYTONIU

- Na terenie placówki należy przestrzegać zakazu palenia tytoniu.
- W widocznych miejscach należy umieścić oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych na terenie placówki.

DOKUMENTACJA

- Organizator wypoczynku powinien dysponować aktualnym wynikiem badania jakości wody, który będzie zgodny obowiązującymi przepisami prawnymi:
  - w przypadku, gdy obiekt jest zaopatrywany w wodę z wodociągu publicznego - wynik badania mikrobiologicznego,
  - w przypadku, gdy obiekt posiada własne ujęcie wody - wynik badania mikrobiologicznego i fizyko-chemicznego.
- Pracownicy powinni posiadać aktualną dokumentację zdrowotną.

STACJONARNE OBOZY POD NAMIOTAMI

Podstawowe wymagania higieniczno - sanitarne podczas wypoczynku dzieci i młodzieży prowadzonego w formie stacjonarnych obozów pod namiotami, bez stałej infrastruktury określa „Instrukcja w sprawie wymagań higieniczno - sanitarnych dla stacjonarnych obozów pod namiotami z czerwca 2019 r.”

Określa ona m.in. zasady:

- lokalizacji obozu,
- bezpieczeństwa żywności i żywienia,

- lokalizacji, urządzenia i stanu higienicznego obiektów sanitarnych (umywalnie, ustępy, latryny),
- zapewnienia warunków do utrzymania higieny osobistej, w tym dostępu do ciepłej wody,
- gospodarki ściekami i odpadami,
- organizowania części mieszkalnej obozu,
- dostępu do opieki medycznej,
- organizowania części sportowej i rekreacyjnej, w tym kąpieliska.

Bezpieczeństwo żywności i żywienia

W świetle obowiązujących przepisów prawa jednostka prowadząca działalność gospodarczą w zakresie sprawowania opieki nad dziećmi i młodzieżą w połączeniu z wyżywieniem jest placówką żywienia zbiorowego zamkniętego.

W związku z powyższym, zgodnie z art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2020r. poz. 2021 ze zm.), każdy zakład produkujący żywność (w tym prowadzący żywienie zbiorowe) podlega obowiązkowi zatwierdzenia działalności przez terenowo właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego w trybie i na zasadach określonych w rozporządzeniu (WE) Nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 , str.1, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t.34, str. 319) i rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. Urz. L 95 z 07.04.2017, str. 1)

W tym celu najpóźniej 14 dni przed planowanym rozpoczęciem działalności podmiot powinien zwrócić się do terenowo właściwego powiatowego inspektora sanitarnego z wnioskiem o zatwierdzenie zakładu (w tym również obozów pod namiotami) i o wpis do rejestracji zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej (rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2007 roku w sprawie wzorów dokumentów dotyczących rejestracji i zatwierdzania zakładów produkujących lub wprowadzających do obrotu żywność podlegających urzędowej kontroli Państwowej Inspekcji Sanitarnej – Dz. U. z 2007 r., nr 106, poz.730 ze zm.; zał. 3).

Następnie przedstawiciele właściwej dla danego terenu powiatowej stacji sanitarno – epidemiologicznej dokonują odbioru lokalu w celu wydania odpowiedniej decyzji przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Powyższy obowiązek nie dotyczy obiektów już wcześniej zatwierdzonych i zarejestrowanych znajdujących się pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Problemy związane z niewłaściwymi warunkami higieniczno-sanitarnymi w miejscu wypoczynku dzieci i młodzieży należy zgłaszać do właściwych terenowo powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych, które sprawują nadzór nad warunkami wypoczynku.

INFOLINIA PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ +48 22 25 00 115

Lista danych adresowych powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych województwa wielkopolskiego dostępna jest na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/wsse-poznan/kontakt-psse>.

Akty prawne

1. Ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 195).
2. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 276).
3. Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2020 r. poz. 2021 ze zm.).
4. Rozporządzenie (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 2004 Nr 139, str. 1 ze zm.).
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie wypoczynku dzieci i młodzieży (Dz. U. z 2016r. poz.452).
6. Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. Urz. L 95 z 07.04.2017, str. 1).
7. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1065 ze zm.).
8. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294 ze zm.).
9. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2019 r. poz. 255).
10. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016 ze zm.).

11. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczania obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag (Dz. U. z 2012 r. poz. 286 ze zm.).
12. Instrukcja w sprawie wymagań higieniczno - sanitarnych dla stacjonarnych obozów pod namiotami, Warszawa, czerwiec, 2019 r.